

Nr 701

Av herr Larsson i Stockholm, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 162, med förslag till förordning om allmän varuskatt, m. m.

Enligt 1952 års kommittés förslag skulle uthyrning icke anses som skattepliktig tjänst. Kommittén förordade att uthyrningsvara skulle, beroende på uthyrarens ställning, beskattas antingen vid dennes inköp eller som uttag ur dennes rörelse.

Departementschefen framhåller, att avtal om uthyrning av varor i många fall utformas på sådant sätt, att varan i sinom tid övergår i den hyrandes ägo mot erlagda hyresavgifter som betalning. Dylika uthyrningsavtal, vilka närmast kunde likställas med avbetalningsköp, borde beskattas som försäljning. I andra fall åter avsåge uthyrningen endast ett tillfälligt nyttjande av en vara, varjämte gränsfall kunde finnas.

Nu nämnda förhållanden liksom även redovisnings- och kontrolltekniska skäl talar enligt departementschefens uppfattning för att uthyrning av skattepliktig vara bör anses som en skattepliktig tjänst. I betydande utsträckning sker uthyrning av varor jämsides med försäljning av varor av samma eller annat slag. Yrkesmässigheten i vad avser uthyrningsverksamheten torde därvid få bedömas med hänsyn till verksamhetens art totalt sett. Är rörelsen ur denna synpunkt att anse som yrkesmässig kommer enligt departementschefen att följa rätt till skattefria inköp av varor såväl för återförsäljning som för uthyrning.

Nu kan uthyrning av varor ske utan att uthyraren därjämte bedriver försäljning. Därvid borde enligt departementschefen skatt i princip utgå vid försäljning till uthyrningsföretaget. Detta skulle därjämte vara skattskyldigt med avseende på uthyrningen. (Säljer ett sådant företag någon gång en vara skulle försäljningen få ske skattefritt.)

Enligt det författningsförslag som framlagts skulle varor som uthyres av företag som icke därjämte driver försäljning bli beskattade två gånger. Först beskattas varan när den försäljes till uthyrningsföretaget. Därefter sker ny beskattning vid uthyrning av samma vara genom att hyresbeloppet tages till beskattning hos uthyrningsföretaget. Ägnar sig däremot uthyrningsföretaget även åt försäljning undgås dubbelbeskattning. Man kan fråga sig: Räcker det med att försäljning bedrivs i viss obetydlig omfattning för att dubbelbeskattningen skall bortfalla?

Departementschefens uttalanden, vilka synes ha föga stöd hos lagtexten och anvisningarna, skulle säkerligen om de godtoges leda till orättvis dubbelbeskattning och skapa svåra gränsdragningsproblem. Jag yrkar på att all yrkesmässig uthyrning av skattepliktiga varor — antingen den sker

tillsammans med försäljning av varor eller ej — skall beskattas endast hos uthyraren. Denne bör enligt vanliga regler ha rätt till skattefria inköp av samtliga varor som är avsedda att uthyras och/eller försäljas.

Bestämningen av begreppet »vara» leder i många fall till besvärliga tolkningsspörsmål. Som ett exempel kan nämnas behandlingen av emballage. Utvecklingen har under senare år alltmer gått i den riktningen att detaljistförsäljningen sker av förpackade varor, där emballaget är fast förenat med varan. Exempelvis sker försäljning av specerivaror i tillslutna kartonger. I andra fall har emballaget en mindre fast anknytning till den egentliga varan.

Ofta inköper detaljisten varan inkl. emballage. I andra fall lägger detaljisten i sina kalkyler in kostnaden för emballage. Under alla förhållanden blir alltså emballagekostnaden beskattad i detaljistledet vid försäljning till konsument. I vissa fall förekommer t. o. m. ett särskilt pris på emballaget (t. ex. vid försäljning av läskedrycker om köparen icke samtidigt avlämnar tomflaskor).

Av propositionen framgår icke klart hur emballaget skall behandlas i varuskattehänseende. I vad mån skall det anses ingå i den färdiga produkten, och i vad mån skall det uppfattas som en särskild »vara» för vilken detaljisten är konsument? Enligt min mening är det rimligt att försäljaren skall ha samma rätt till skattefritt avdrag såväl för sina inköp av varor i inskränkt bemärkelse som för sina inköp av emballage. På motsvarande sätt bör emballage anses jämställt med sådan råvara eller sådant material, för vilket producent har rätt till skattefritt inköp.

Lagstiftningen bygger på den principen att skatt för en vara endast skall uttagas en gång regelmässigt i det sista försäljningsledet, alltså vid försäljning till konsument. Så som bestämmelserna utformats kommer emellertid i viss utsträckning skatt att uttagas i tidigare försäljningsled. Med hänsyn härtill innehåller 18 § 1 mom. i förslaget regler som innebär att i de fall skattskyldig som driver yrkesmässig återförsäljning inköpt skattepliktig vara, för vilken skatt erlägges av säljaren (producenten), har återförsäljaren i sin tur rätt att vid beräkning av sin skattepliktiga omsättning göra avdrag för varans inköpsvärde.

Så som lagbestämmelsen formulerats synes den vara tillämplig endast om representanten för senare försäljningsledet är skattskyldig. Dubbelbeskattning torde sålunda kunna uppstå när återförsäljaren inköper skattebelagda varor och sedan säljer dem vidare till detaljist. Återförsäljaren är då icke skattskyldig och har icke rätt till avdrag för inköpsvärdet.

Lagbestämmelsen måste enligt min mening kompletteras så att den icke avsedda dubbelbeskattningen undanröjes. Har återförsäljaren ingen skattepliktig omsättning, från vilken han kan avdraga inköpsvärdet, bör han från staten genom länsstyrelsens försorg erhålla gottgörelse med ett belopp motsvarande 4 % av inköpsvärdet. På motsvarande sätt förfares i det fall återförsäljaren visserligen är skattskyldig men hans skattepliktiga omsättning understiger det redan skattebelagda inköpsvärdet; gottgörelsen

kommer därvid att utgöra 4 % av skillnaden mellan inköpsvärde och skattepliktig omsättning. Jag yrkar att 18 § 1 mom. i Kungl. Maj:ts förslag omarbetas i enlighet härmed.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställes,

att riksdagen, för den händelse Kungl. Maj:ts proposition nr 162 angående allmän varuskatt skulle i princip vinna dess bifall, måtte besluta

1) att all yrkesmässig uthyrning av skattepliktiga varor — antingen den sker tillsammans med försäljning av varor eller ej — skall beskattas *endast* hos uthyraren,

2) att emballage skall jämföras med sådan råvara eller sådant material, för vilket producent har rätt till skattefritt inköp, samt

3) att återförsäljare, vilken ej har skattepliktig omsättning, genom vederbörande lokala skattemyndighet bör erhålla gottgörelse med ett belopp motsvarande erlagd varuskatt på den vara som återförsäljes eller, i de fall då återförsäljaren har skattepliktig omsättning men denna understiger det redan skattebelagda inköpsvärdet, gottgörelse på motsvarande sätt bör utgå med 4 % av skillnaden mellan inköpsvärde och skattepliktig omsättning.

Stockholm den 6 november 1959

Martin Larsson